

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת בשלה

תשפ"ד

מהספר פניני הברית

לגוזר ים סוף לגזרים

בפרשתינו מובא נס קריעת ים סוף,
שהקדוש ברוך הוא קרע את הים
כשנחשון בן עמינדב קפץ לים בלי
חשבונות.

במדרשים המובא בעלון זה מובא
שקריעת ים סוף היה בזכות ברית המילה.
אברהם אבינו מל עצמו בגיל מבוגר
במסירות נפש נגד העמים עם כל הקושי.

ביום רביעי פרשת בא זכינו למול בעיר
פינסק קרלין שבמדינת בלארוסיה, שתי
תלמידים בגילאי 15 שנה, תלמידי
הקהילה בראשות הרב משה פימה, אחד
התלמידים בקש לקיים את מצוות הברית
וחבירו הצטרף להתלהבות, והמעניין
שהחבר היה אמור לעבור ביום זה פעילות
מאתגרת בין בתי הספר בעיר, וכששמע
שהיום שנקבע לברית הוא ביום רביעי
התלבט קשות, והחליט - כיון שהוא יהודי
מהעם הנבחר והכי חשוב בחיים לקיים
את מצוות הברית, אמר, אני עושה ברית
ומוותר על דברים אחרים, אשרי העם
שאלו הם בניו, הבט משמים וראה, בחור
שלא ידע מיהדותו עד שנה זו שהגיע
לקהילה, והתחיל לקיים מצוות ומיד
בנסיון הראשון הכריז "אני יהודי ומקבל
עלי חותמת יהדות".

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

טעם שמנגיין את השירה ביום המילה, נראה לי על פי
מה שכתב רש"י ז"ל (בפרשת שלח) דעל כן עושין שמונה
חוטין בציצית כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו
ממצרים ועד שאמרו שירה על הים עיין שם, (ועיין ברי"ב
ז"ל ביאור דבריו) והכי נמי התינוק דומה כמו שיצא
מבית האסורים... וכמו ביציאת מצרים אחר שמונה
ימים שיצאו אמרו שירה, וכמו כן מנגיין השירה ביום
המילה שהוא יום שמיני ליציאת התינוק מבית
האסורים, כן נראה לי: (ברית אבות)

זה אלי. (טו ב) פירש"י בכבודו נגלה עליהם והיו מראין
אותו באצבע, ראתה שפחה על הים מה שלא ראו
נביאים ע"כ, ועל פי זה י"ל מ"ש במדרש ראתה שפחה
על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא למה אמר שפחה
ולא עבד, אלא מפני שישראל מלו עצמם ולא עבדים ולא
יכלו לעמוד מפני גילוי שכינה [כדאיתא גבי אברהם
שאמר לו ה' (בראשית יז) ואתנה בריתי ביני וביניך ויפול
אברהם על פניו. פירש"י ממורא השכינה שלא היה בו
כח לעמוד ערל, וכן בבלעם נאמר נופל וגלוי עיניים].
(ביזת מצרים הגדה של פסח)

ויאמר אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך והאזנת
למצותיו כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים
עליך כי אני ה' רופאך. (טו כו) כשנצטער אברהם אבינו
בצער המילה בא רפאל ורפאו, מיד פתחו מלאכי השרת
ואמרו בא"י רופא חולים: (אוצר המדרשים שמונה
עשרה)

ברכת רפאינו היא הברכה השמינית, ומה ראו לומר
רפואה בשמינית, אמר רבי אחא מתוך שנתנה מילה
בשמינית שצריכה רפואה לפיכך קבעה בשמינית:
(מגילה יז): אמר רבי חייה מה ראו חכמים לקבוע רופא
בברכה שמינית כנגד המילה שנתנה בשמיני, הדא הוא
דכתיב (מלאכי ב) בריתי היתה אתו החיים והשלוש וגו':
(מדרש רבה שיר השירים ז)

בשלח פרעה את העם. (יג יז) ר' שמעון בן יוחאי אומר, בזכות המילה הוציא המקום את ישראל ממצרים, שנאמר ואעבור עליך ואראך וגו': (ילקוט שמעוני פרק יג)

שמעון התימני אומר, בזכות המילה אני אקרע להם את הים, שנאמר (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם חוקות שמים וארץ לא שמת. אמרת צא וראה אי זו היא ברית שהיא נוהגת ביום ובלילה הוי אומר זו מילה: (מכילתא)

מילה אותיות ים לה, פירוש בזכות המילה נקבע הים לשנים עשר קרעים זהו שכתוב לגוזר ים סוף לגזרים תרגום ומל וגזר: (תוספות השלם)

לגוזר ים סוף לגזרים. (תהלים קלו) לגזורים, למי שמל, ובתיבות, והמים להם. כולל בתוכו אותיות מילה: (חתן דמים)

הקשר בין מילה לקריעת ים סוף, שבזכות מצוה זו נקרע הים, מבואר בעוללות אפרים. **דרך א'**, כי כמו שהמילה הוא ענין חוץ לטבע, כך קריעת ים סוף זה הוא כנגד הטבע, וכל זה היה לרמז על אחדותו יתברך, שהוא יתברך מושל על הטבע, כי מטעם זה התחיל שירת הים ב-אז, המרמז על אחדותו יתברך ועל המילה שבשמונה.

דרך ב' הוא שהיצר הרע נמשל לשטף מים רבים אליו לא יגיעו... וכבר ידעת שבהסרת הערלה נדחה היצר הרע הערל הנמשל לים הומה, וזה טעם קריעת ים סוף בזכות המילה.

או כלך לדרך זה, אדרבה שהים הוא רמז להשגת החכמות ומציאת ה' יתברך, כמו שכתוב (ישעיה יא) ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. ומצד המילה נפתחו אצלו מקורות החכמה עד שיהיה לו דרך ומסלול לעבור בתוך ים החכמה ולהשיג מציאותו יתברך, כמו שכתוב (איוב יט) ומבשרי אחזה אלה... וזהו סוד קריעת ים סוף:

בזכות המילה נבקע הים מפני בני ישראל, ויש להסביר שעיקר המילה ענינה מסירות נפש, וכמו כן קריעת ים סוף היה בזכות המסירות נפש שהיה לנחשון בן עמינדב:

במדרש (תנחומא) שנקרע הים בזכות המילה, יכול להיות שעל זה נאמר את השירה הזאת. רמז למילה שנאמר (בראשית יז) זאת בריתי. ולפי שגם לעולם הבא המילה מצלת מן הגיהנם לכך נאמר ישיר בלשון עתיד, ומכאן רמז לתחיית המתים: (כלי יקר)

המנהג לזרוק אגוזים ומיני מאכל בעת שמלין התינוק, ובודאי אין דבר שאין לו שורש היינו שמרמז על ביזת הים שחטפו ישראל, ועל כן זורקין אגוזים ושאר דברים כדי שיחטפו התינוקות לרמז ביזת הים שזכו על ידי המילה: (ליקוטי הלכות הלכות פסח הלכה ח) והרמז באגוז כמדרש על הפסוק (שיר השירים ו) אל גנת אגוז ירדתי. אמר ר' יהושע בן לוי נמשלו ישראל באגוזה.... ר' יהודה בר' סימון אומר מה אגוז זה יש לו שתי קליפות כך ישראל יש להן שתי מצות מילה ופריעה. ובמנורת המאור ביאר הדימוי לאגוז, תחילתו א וסופו ז' רמז לשמונת ימי המילה, ויש להוסיף טעם למנהג לחלק קליות ואגוזים בליל פסח, כי אגוז מרמז לברית מילה:

ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם. (יד ג) ס"ת מילה, עיין תרגום יונתן ואמר פרעה לדתן ואבירים שנשארו במצרים ולא רצו לצאת, וקשה למה לא מתו בשלושת ימי אפילה שמתו כולם אותם שלא רצו לצאת מפני שאלו שמתו לא היו נימולים ודתן ואבירים היו נימולים ולכן מרומז כאן מילה: (טהרת יום טוב)

ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים. (יד ז) רכב בחור. שבחר המולים שבהם מאותם שמלם יוסף כשבאו אליו ללחם... מהם בחר פרעה, אמר פרעה, אין אומה זו מתגאה עלינו אלא במילה אף אנו נבא עליהם באנשים מולים, וכן הם, ושלישים על כולו. סופי תיבות מלו, פירוש מאותם שמלו: (ש"ך על התורה)

ההלך לפני מחנה ישראל. (יד יט) ר"ת מילה, עיין במדרש ובספר מעבר יבק כי ההולכים אל ברית המילה כאלו מקבלים פני שכינה, ועוד כי לשומרי הברית כתיב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בדרך: (טהרת יום טוב)

אנוסה מפני ישראל כי יי נלחם להם במצרים. (יד כה) ישראל כי יי נלחם. ס"ת מילה, בזכות שמרו ברית נלחם להם: (טהרת יום טוב)

אז ישיר משה וגו'. (טו א) למה מתחיל באז...אז. בגימטריא שמונה, אמר משה בזכות המילה שניתנה בשמונה נקרע הים, אמר ר' לוי, לגוזר ים סוף לגזרים. בלשון ארמי קורין למהולים גזורין: (תנחומא)

נקרא סכין של מילה אזמל, אז מל, מל בן ח' כמנין אז, וכן אז אמרה חתן דמים למולת. ולכך זכו לומר שירה באז ישיר כי נקרע הים בזכות המילה: (תוספות השלם)

ולזה פירשתי בסיעתא דשמיא רמז הכתוב אז ימלא שחוק פינו ולשונינו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה הגדיל ה' לעשות עמנו היינו שמחים. והיינו אז במצות המילה שהוא אז ימלא שחוק פינו ולשונונו רנה. יען כי אז במצות המילה שניתנה בשמיני, היינו בשמיני שהוא אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה הגדיל ה'. דייקא שנשלם אצלם שם הוי"ה ב"ה בגילוי העטרה על ידי מילה ופריעה, והנה אנחנו אומרים הגדיל ה' לעשות עמנו. והיינו ע"ד מ"ש רז"ל מ"ש השי"ת נעשה אדם לשון רבים מפני כי גמר עשיית האדם עושה על ידי האדם כי השי"ת בורא האדם ערל והערלה נקרא חסר וכמ"ש רז"ל ע"פ התהלך לפני והיה תמים שלא נקרא אברהם תמים עד שמל נמצא דגמר של עשיית האדם הוא על ידי האדם במצות המילה לכן אמר נעשה לשון רבים אני ואתם עכ"ד ובוזה יובן הגדיל ה' לעשות עמנו דייקא כי עשיית האדם שעשה ה' יתברך נגמרת ונשלמת על ידינו וזהו עמנו ולכן היינו שמחים במצוה זו יותר משאר מצות כי בה נעשה האדם שותף עם השי"ת כביכול ודו"ק: (מלאך הברית)

ידוע מדרש רז"ל בילקוט על הפסוק עזי וזמרת. ישראל אומרים, שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ורוח הקודש צווחת מי כעמך ישראל גוי אחד. וכפי הנראה שלא לחינם דרשו זה לפסוק עזי וזמרת יה. אלא לפי שמצינו שהקדוש ברוך הוא יחיד בעולמו על כן בחר לו ישראל לסגולתו גוי אחד, כדי שיתאחדו שני מיני אחדים ... ואחדות שניהם מרומז במלת אז, אחדות ה' יתברך נרמז ב-אז, כי א-ז הוא אחד על ז', רמז לאחדותו יתברך שהוא יתברך מושל על שבעה כוכבי הלכת המנהיגים בעולם השפל, וגם אחדות ישראל ב-אז, כי מצד המילה ישראל מסוגלים אליו יתברך, ונושאים חותמו מה שלא עשה כן לכל גוי. וזהו הוראת לשון "אז", אחד על ז' כי מטעם זה ניתנה המילה לשמונה, להורות שהיא עניין אלקי היוצא חוץ לטבע, כי מספר ז' כולל כל הדברים הטבעיים של ז' ימי בראשית, והנבדל מן הטבע הוא עניין יוצא חוץ לז' ימי הטבע דהיינו מספר ח' שהוא אחד רובץ על ז', ולפיכך ניתנה מילה בשמונה, להורות שהנימולים הם עם אחד בארץ, והם רוכבים ומושלים על שבעת ימי הטבע, ועל שבעת כוכבי הלכת כי אין מזל לישראל, ומטעם זה מצינו לשון אז אצל המילה שנאמר (שמות ד) אז אמרה חתן דמים למולות. וזהו שראו רבותינו זכרונם לברכה לדרוש מדרש זה על הפסוק עזי וזמרת יה, כי "זמרת" רמז לכריתת הערלה, כדאמר (ויקרא כה) וכרמך לא תזמור. ושם "יה" מורה על המילה כמו שכתוב (סוף הפרשה) כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק. וידוע שהמלחמה בעמלק היתה על שביזה מצות המילה, שנאמר (דברים כה) ויזנב בך כל הנחשלים אחרריך. ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (שם תנחומא) שחתך מילות... וזה שכתוב כאן, עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה. ששם של יה המורה על המילה הוא היה לישועה בקריעת ים סוף, לפיכך התחיל לקלס ב"אז", המורה על אחדותו יתברך, ועל אחדות ישראל עמו מצד המילה, לפיכך כשקרא תגר התחיל גם כן באז, לומר שלא הועיל כלום מה שהזכיר לפרעה אחדותו יתברך, ובאותו לשון קילסו לייחד שמו יתברך, ולרמוז שבח המילה כי בזכותה נקרע הים: (עוללות אפרים)

והמים להם חמה. (יד כב) חמה כתיב, שרצו המים לטבעם בעון פסל מיכה שעבר עמהם בים, אמר הקדוש ברוך הוא הם מסובבים במצוות לפנייהם מילה לאחוריהם קשר של תפילין ולשמאל תפילין של יד לימין ציצית, מכאן ראייה לאשכנזים שמשליכים ציציותיהם לצד ימין: (תוספות השלם)

והמים להם חומה מימינם ומשמאלם. על הפסוק (דברים ל) מי יעלה לנו השמימה. דרשו רשומות, ראשי תיבות מילה וסופי תיבות הויה, ואותיות שבין ראשי תיבות וסופי תיבות עולין כמספר ישראל עם הכולל, וז"ש (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום. אתם ישראל דבקים בה'. דייקא כי שם ישראל מחובר ודבוק עם אותיות שם הוי"ה על כן חיים כולכם היום. נמצא ישראל מגין עליהם אותיות שם הוי"ה מצד א' ואותיות המילה מצד א' שהם באמצע, ובי רמזים אלו מימין ומשמאל, והנה מספר שם הוי"ה ומספר מילה גימטריא הוא כמנין פלא, וז"ש נורא תהלות עושה פלא. לישראל לשמרם באותיות השם ובאותיות המילה וז"ש והמים להם חומה. מכח מימנם ומכח שמאלם. רצה לומר על ידי אותיות השם ועל ידי אותיות מילה: (מלאך הברית)

תלנתיכם כי על יי. (טז ח) ס"ת מילה, כי כן מדת בעלי ברית שאינם בלא תלונה: (תוספות השלם)

ימי ההילולא של צדיקים בשבוע זה	
הרה"ק ר' מרדכי מלעכוביץ זי"ע	יום שלישי י"ג שבט
הגאון הרב יעקב יהושע זצ"ל הפני יהושע	יום רביעי י"ד שבט
הרה"ק ר' יחיאל מאלכסנדר זי"ע	
הגאון ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון (המהרש"ם מברעז'אן) זצ"ל	יום שישי ט"ז שבט
הרה"ק ר' יחזקאל מקוזמיר זי"ע	יום שבת קודש י"ז שבט
הגאון הקדוש ר' חיים פאלאגי זצ"ל	

עובדות וסיפורי צדיקים בעלי ההילולא בשבוע זה

זריזותו של אברהם סימן לבנים

דרכו בקודש של הרה"ק מלעכוויטש היה שמל את ילדי בני ישראל להכניסם בבריתו של אברהם אבינו ומאד היה מהדר במצוה זו שלא דחה לשום אדם אשר כיבדו במצות מוהל, פעם אחת ערב שבת קודש חנוכה היו מכבדים אותו בשני בריתות מילה בכפרים רחוקים זה בצפונה וזה בדרומו והבטיח לשניהם, אמרו לו אפשר ואולי לא יוכל כבוד קדושתו לזרז את עצמו כל כך כי היום קצר והמלאכה מרובה, אמר זריזותא דאברהם קא משמע לן פ"י נתן לנו, וישכם בבוקר וזירז למצוה וירא שנים יצא ידי שניהם, ואחר כך כשבא חזרה למשכן כבודו היה עיף מטורח הדרך, אמרו לו אנשי שלומו אם היה הדבר קשה לפנינו אין צריך לקבל רק אחד, השיב להם בזה הלשון, כל ילד שמל מובטח שלא יחטא: (אור ישראל)

הרה"ק מלעכוויטש מלאך הברית

הרה"ק מוה"ר משה מקאברין זצוק"ל אמר על רבו הרה"ק מלעכוויטש זי"ע שמורו הרה"ק מלעכוויטש היה מלאך הברית באמת וראוי היה לבוא משיח בימיו, אך אין דורו היה ראוי וזכאי לכך, וזאת ידוע לכל אשר על קברו גדל הדס ומובא בזוהר הקדוש על הפסוק, והוא עומד בין ההדסים. הוא מלאך הברית שנקרא הדס: (אור ישראל)

הרה"ק מלעכוויטש בפטירתו זימרה הברכה אשר קידש

ר' ליושע סיפר, ששמע מאיש זקן שהיה גם כן בעת פטירתו, (של הרה"ק מלעכוויטש) ואמר בניגון שלו אשר קידש ידיד מבטן וכו', ואחר כך חזר עוד הפעם בלי שיעור ומספר, אפשר חמישים פעמים, ובתיבות א-ל-ח, נשתתק ונסתלק: (כתבי הר"י שו"ב)

שמחה מיוחדת כשברית המילה נעשית בלי שום פנייה

אברך אחד היה ממקורביו של הרה"ק מוה"ר ר' מררכי מלעכוויטש וחותרו היה למדן גדול ולא דרך בדרכי החסידות וציער תמיד לחתנו עבור זה ואמר לו בטלן אתה אין אתה רוצה ללמוד לכן תבחר להיות חסיד, פעם אחת נולד להאברך הנ"ל בן זכר וכיבד את רבו הקדוש במצות מוהל, ויהי ביום השמיני שצריך להכניסו בבריתו של אברהם אבינו וישכם האברך בבוקר וזירז למצוה והלך לבית המדרש של הרה"ק להתפלל כדרכו, מה עשה חותרו כאן מצא בעל חוב לגבות את חובו, קיבץ מנין אנשים ועשה את הברית מילה, אחר התפילה בא בעל הברית עם הרה"ק המוהל וסיעת מרחמוהי על הברית מילה ואמרו להם אשר הוא אחר הברית מילה, נחלש דעתו של האברך מאד שזיכהו השי"ת במצוה גדולה כזו ונאנס ולא עשה וישבו כולם אל בית הרה"ק וישבו לאכול סעודת מצוה והרה"ק שמח בסעודה זו עוד יותר מאשר היה שש ושמח אף כאשר זכה להיות מוהל ממש והיה הדבר הזה לפלא מאד בעיני כולם ויאמר להם הנה באמת ראוי לשמוח מאד כי מצות מילה היא גדולה עד למאד אולם אי אפשר שלא יהא מעורב בו גם כן איזה מחשבת חוץ הפסולת כבוד וכדומה מה שאין כן כאן דחשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה דמעלה עליו הכתוב כאילו עשה, אזי מצוה כזאת ודאי היא בלי שום צד פניה וגם הוא נחשב לפני הקדוש ברוך הוא כאילו הוא עושה על פי האופן היותר מעולה ומשובח ודאי צריך לשמוח בזה כי מתי יבוא לידי מצוה כזו: (אור ישראל)

בביאור זריזין מקדימין למצוה

פעם אחת בהיות הרה"ק ר' יחזקאל מקוזמיר זי"ע בעיר מאקאווי, הזמינו אותו להיות סנדק על ברית מילה, ונשתהה שעות הרבה עד שבא, ושאל אותו הרב המגיד משם איך עושה שהיות הרבה והלא אמרו חז"ל זריזין מקדימין למצוה, והשיב, אם היתה כוונת חז"ל להקדים המצוה היה להם לומר זריזין מקדימין את המצוה, אבל אמרו שזריזין מקדימין את עצמם למצוה, לעשות הכנה למצוה, וכן גם אנכי הקדמתי את עצמי למצוה, אבל אם שוהה בהכנה הרבה אין חשש ואדרבה טוב יותר שעושה המצוה בכוונה גדולה ובהכנה: (נחמד מזהב ליקוטים)

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה

היו שותפים במצוות המילה

ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים

שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח

עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח

ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציכם, אמן.

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות